

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1871/2025
11.09.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Радославе Мађаров, Ирене Вуковић, Бранислава Босиљковића и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници из радног односа тужилаца АА, ББ, ВВ, ГГ, ДД, ЂЂ и ЕЕ, сви из ..., чији су заједнички пуномоћници Димитрије Ђукић и Немања Новаковић, адвокати из ..., против туженог ЈП „ПОШТА СРБИЈЕ“ из Београда, чији је пуномоћник Драган Гојковић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о конкуренцији изјављене ревизије туженог и предлога туженог за понављање поступка правноснажно окончаног пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1785/2024 од 06.02.2025. године, те ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1785/2024 од 06.02.2025. године, у седници одржаној 11.09.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ЗАСТАЈЕ СЕ са поступком по предлогу туженог за понављање поступка окончаног пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1785/2024 од 06.02.2025. године.

НАСТАВЉА СЕ поступак по посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1785/2024 од 06.02.2025. године.

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1785/2024 од 06.02.2025. године.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1785/2024 од 06.02.2025. године и пресуда Основног суда у Сомбору П1 135/24 од 09.09.2024. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1785/2024 од 06.02.2025. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Сомбору П1 135/24 од 09.09.2024. године, којом је одбијен приговор месне ненадлежности и тужени обавезан да тужиоцима исплати разлику између исплаћене и уговорене зараде, у износима означеним у изреци за сваког тужиоца са припадајућом

затезном каматом, као и да им накнади трошкове парничног поступка од 836.116,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је, на основу члана 404. ЗПП, 08.04.2025. године благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и битне повреде одредаба парничног поступка.

Тужиоци су поднели одговор на ревизију.

Ревизија је достављена Врховном суду на одлучивање 10.06.2025. године.

Уз допис од 14.07.2025. године, првостепени суд је доставио Врховном суду предлог за понављање поступка који је тужени поднео том суду 11.07.2025. године. Тужени предлог заснива на законском разлогу из члана 426. став 1. тачка 10. ЗПП, са наводом да нову чињеницу која може довести до повољније одлуке представља правни став усвојен на седници Грађанског одељења Врховног суда одржаној 25. марта и 15. априла 2025. године. По овом правном ставу новчани износ зараде наведен у уговору о раду (анексу уговора о раду) садржи порезе и доприносе који се плаћају из зараде (брuto зарада). Тужилац може доказивати да је уговорена зарада без пореза и доприноса (нето зарада) и тако оборити законску претпоставку о уговореној „брuto заради“. Правни став усвојен је у поступку Врховног суда за решавање спорног правног питања који је иницирао тужени, због већег броја парничних поступака у којима запослени захтев за исплату разлике зараде заснивају на битно истоврсним чињеницама.

Имајући у виду време подношења ванредних правних лекова, утврђено чињенично стање и материјално право на којима је заснована побијана пресуда, време усвајања и садржину правног става Врховног суда приложеног уз предлог за понављање поступка, као и законски разлог на коме тужени заснива предлог за понављање правноснажно окончаног поступка, на основу одредби чланова 435. став 1. и 434. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставовима првом и другом изреке.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 404. ЗПП, и оценио да је ревизија дозвољена због потребе уједначавања судске праксе.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. ЗПП, Врховни суд је утврдио да је ревизија основана.

У поступку доношења пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Наводи ревизије којима се побија правилност оцене садржине изведених доказа од стране првостепеног суда нису разматрани, пошто се по члану 407. став 1. тач. 1.-3. ЗПП ревизија из наведених разлога не може изјавити.

Тужиоци, запослени код туженог, у овој парници захтевају исплату разлике између уговорене и исплаћене зараде у периоду од 01.02.2021. до 31.01.2024. године.

Према утврђеном чињеничном стању, у спорном временском периоду висину зараде тужилаца странке су уговориле закључивањем анекса уговора о раду, којима је предвиђена висина основне зараде у номиналном износу и одређен коефицијент нивоа посла. Примењујући компаративни метод, вештак је параметре за уговорене зараде тужилаца применио на најнижи коефицијент рада код туженог, који је по Колективном уговору туженог до 31.12.2021. године био 1,236, а након тога 1,347, утврдио да је овај коефицијент приближан минимално прописаној цени рада од стране Социјално економског савета РС, те закључио да је у случају да је уговорен бруто износ радног часа тужени исплаћивао за најнижи коефицијент зараду нижу од износа прописане минималне зараде. Вештак је извршио две варијанте обрачуна. У првој варијанти налаза обрачун је извршен са полазиштем да су странке уговориле нето износ основне зараде, у ком случају постоји неисплаћена разлика у износима досуђеним побијаном пресудом. У другој варијанти, уколико би се износи уговорених основних зарада тужилаца сматрали бруто износима, тужени је свим тужиоцима исплаћивао веће износе зарада од износа који су уговорени.

По становишту нижестепених судова тужиоци основано захтевају исплату утврђених разлика зарада, на основу одредби чланова 104, 105. и 106. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05 ... 13/17). У конкретном случају, ради се о уговореној основној заради као делу укупне одговарајуће зараде запосленог, која је у уговорима о раду утврђена у номиналном износу, без навођења да ли се ради о нето или бруто износу. Због тога, чињеница да Закон о раду и Колективни уговор туженог из 2022. године предвиђају да се одговарајућом зарадом сматра зарада која садржи порезе и доприносе није од утицаја на другачије пресуђење. Сагласно одредби члана 33. став 1. тачка 10. Закона о раду, новчани износ основне зараде означен у анексима уговора има се тумачити у корист запосленог, као уговорне стране која приступа закључењу уговора и која није учествовала у његовом сачињавању. Запослени мора бити упознат са износом зараде коју остварује за обављени посао, а што не би био случај код уговарања зараде у бруто износу, имајући у виду да се порези и доприноси обрачунавају по стопама и по основицама које важе на дан уплате.

Полазећи од садржине и разлога правног става усвојеног на седници Грађанског одељења Врховног суда одржаној 25. марта и 15. априла 2025. године, ревизијски суд је нашао да је због погрешне примене материјалног права изостало утврђење свих релевантних чињеница.

Према Закону о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05 ... 95/18) запослени има право на одговарајућу зараду, која се утврђује у складу са законом, општим актом и уговором о раду (члан 104. став 1); зарада из члана 104. став 1. овог закона састоји се од зараде за обављени рад и време проведено на раду, зараде по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца (награде, бонуси и сл.) и других примања по основу радног односа, у складу са општим актом и уговором о раду (члан 105. став 1); под зарадом у смислу става 1. овог члана сматра се зарада која садржи порезе и доприносе који се плаћају из зараде (члан 105. став 2); зарада за обављени рад и време проведено на раду састоји се од основне зараде, дела зараде за радни учинак и увећане зараде (члан 106); основна зарада одређује се на основу услова, утврђених правилником, потребним за рад на пословима за које је запослени закључио уговор о раду и времена проведеног на раду; радни учинак одређује се на основу квалитета и обима обављеног посла, као и односа запосленог према радним обавезама; општим

актом утврђују се елементи за обрачун и исплату основне зараде и зараде по основу радног учинка; уговором о раду може да се утврди основна зарада у већем износу од основне зараде утврђене на основу елемената из општег акта (члан 107); запослени има право на увећану зараду у висини утврђеној општим актом и уговором о раду и то: 1) за рад на дан празника који је нерадни дан – најмање 110% од основице, 2) за рад ноћу, ако такав рад није вреднован при утврђивању основне зараде – најмање 26% од основице; 3) за прековремени рад – најмање 26% од основице, 4) по основу временаведеног на раду за сваку пуну годину рада остварену у радном односу код послодавца – најмање 0,4% од основице (члан 108. став 1); уговор о раду садржи: ...10) новчани износ основне зараде на дан закључења уговора о раду; 11) елементе за утврђивање основне зараде, радног учинка, накнаде зараде, увећане зараде и друга примања запосленог... (члан 33. став 1).

Колективни уговор за Јавно предузеће „Пошта Србије“ Београд, који је у примени од 01.01.2022. године у члану 28. став 1. предвиђа да запослени има право на одговарајућу зараду, у складу са законом, овим колективним уговором и уговором о раду. Зараду у смислу става 1. овог члана чини зарада за обављени рад и време проведено на раду, зарада на основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца и друга примања по основу радног односа у складу са овим колективним уговором о раду. Запослени остварује једнаку зараду за исти рад или рад исте вредности који обавља код послодавца. Под зарадом у смислу овог закона сматра се зарада која садржи порез и доприносе који се плаћају из зараде. Чланом 31. тог уговора предвиђено је да се зарада за обављени рад и време проведено на раду састоји од: основне зараде, дела зараде за радни учинак, увећане зараде, те да се основна зарада утврђује по групама и нивоима (врстама) послова, за пуно радно време и стандардни учинак, у складу са Правилником о организацији и систематизацији послова послодавца и то на основу вредности радног часа у динарима, коефицијената за сваки ниво посла у оквиру групе послова утврђеног у зависности од сложености послова, одговорности, услова рада и стручне спреме која је услов за рад на одређеним пословима и просечног месечног фонда од 174 радна часа. У Колективном уговору туженог који је важио у периоду од 01. јануара 2020. до 31. децембра 2021. године, регулатива везана за зараду је била идентична, осим што није наведено да ли је уговорена основна зарада бруто или нето категорија.

Према прихваћеној пракси редовних судова, као и ставу Уставног суда израженог у одлуци Уж 1837/2011 од 03.04.2013. године, уговорена цена рада може бити нижа од минималне цене рада коју одређује Социјално – економски савет. Међутим, запосленом који је у радном месецу остварио стандардни радни учинак и пуно радно време, односно радно време које се изједначава са пуним радним временом, сходно одредби члана 111. став 1. Закона о раду не може да се исплати зарада у нижем износу од износа минималне зараде објављеног за период који се посматра, без обзира на то у каквом је стању пословање конкретног послодавца.

Из наведених разлога, првостепени суд ће, са полазиштем на чињеничне наводе тужбе на којима тужиоци заснивају постављене захтеве, утврдити садржину свих елемената за утврђивање основне зараде, радног учинка, накнаде зараде, увећане зараде и других примања тужилаца (члан 33. став 1. тачка 11. Закона о раду) у спорном временском периоду; да ли је тужени тужиоцима у спорном временском периоду обрачунавао и исплаћивао зараде у складу са садржином уговора - основног уговора и

његовим изменама (анексима); да ли је тужиоцима у спорном временском периоду исплаћена зарада у висини минималне зараде за стандардни учинак и време проведено на раду; конкретно за сваког тужиоца по ком правном основу су исплаћивани већи износи зараде од уговорених у варијанти обрачуна вештака да су уговорене основне зараде бруто износи.

Пошто у поновљеном поступку разјасни и наведене чињенице, првостепени суд ће бити у прилици да изведе закључак да ли је садржина изведених доказа по предлогу тужилаца оборила законску претпоставку о уговореној „бруто заради“.

У поновљеном поступку првостепени суд ће одлучити и о трошковима целог поступка на основу члана 165. став 3. ЗПП.

Из изнетих разлога, на основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у ставу четвртом изреке.

**Председник већа – судија
Весна Субић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић